

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Ivony Šubrtové a Mgr. Ondřeje Bartoše ve věci

žalobce: **ASIPO s.r.o.**, IČO: 63218828
sídlem Ohnišov 134, 517 84 Ohnišov

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
se sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. srpna 2023, č.j. 24654/23/5000-10612-706239

takto:

- I. V řízení se pokračuje.
- II. Žaloba se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Včas podanou žalobou namítal žalobce nezákonnost shora identifikovaného rozhodnutí, jímž žalovaný zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí Finančního úřadu pro Královéhradecký kraj ze dne 22. 6. 2022, č.j. 1323880/22/2700-31472-602623 potvrdil.

I. Vymezení věci

2. Dne 11. 7. 2017 uzavřel žalobce s poskytovatelem (Ministerstvo průmyslu a obchodu – dále také „poskytovatel“) smlouvu č. FV20666 o poskytnutí účelové podpory na řešení projektu formou dotace z výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace (dále jen „Smlouva“), a to ve smyslu ustanovení § 9 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů. Předmětem Smlouvy bylo poskytnutí účelové podpory žalobci na řešení projektu ev.č. FV20666 „Rozšíření výzkumu – Bioremediační a bioaktivní folie“ (dále jen „Projekt“). Správce daně zahájil u žalobce daňovou kontrolu za účelem zjištění okolností rozhodných pro správné zjištění a případné stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně. Na základě výsledku kontrolního zjištění v rámci provedené daňové kontroly dospěl správce daně k závěru, že poskytovatel prováděl finanční kontrolu u příjemce podpory (žalobce), ten mu však doložil neúplnou dokumentaci, což bylo současně důvodem pro odstoupení od Smlouvy v souladu se stanovenými podmínkami. Při stanovení výše odvodu postupoval správce daně dle § 44a odst. 4 písm. b) zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech (dále jen „zákon o rozpočtových pravidlech“), když stanovil odvod v částce, v jaké byla porušena rozpočtová kázeň, tj. ve výši 14 846 925 Kč.

II. Žalobní důvody

3. K takto vymezenému skutkovému stavu žalobce uvedl, že za podpory poskytované částkou do výše 14 846 925 Kč vyvíjel žalobce výzkumnou činnost, a to také za pomoci dalšího účastníka - Vysoká škola chemicko-technologická v Praze (VŠCHT) - s nímž měl uzavřenou smlouvu o účasti na řešení Projektu.
4. Žalobce v prvé řadě zdůraznil, že v rámci poskytnuté podpory, na které spolupracoval s VŠCHT, dosáhl unikátní technologie, jejíž klíčové efekty jsou následující:
- Výrazné zvýšení produktivity práce a možnosti výrazného rozšíření ploch pěstování plodin s vysokým obsahem biologicky aktivních látek (zelenina, LAKR), a to v nejvyšší možné kvalitě (biokvalitě).
 - Řízená optimalizace pěstebního cyklu s cílem získání maximální výtěžnosti sledovaných BAL (biologicky aktivních látek).
5. Projekt po celou dobu řádně probíhal a byl průběžně kontrolován. Po dobu Projektu byla vyplácena podpora, kterou ve stanovených termínech a poměrech žalobce vyplácel také dalšímu účastníkovi – VŠCHT – za účast na tomto Projektu. Prakticky po dokončení Projektu však poskytovatel přistoupil k tomu, že s předstihem pouhých 2 dnů zrušil původně plánované závěrečné oponentní řízení bez náhrady a po dalších několika měsících přistoupil k odstoupení od Smlouvy. Ještě koncem května 2021 přitom žalobce komunikoval se zaměstnankyní poskytovatele a domlouval dodání posledních chybějících dokumentů.
6. Výsledkem je pro žalobce fatální následek po dokončení projektu vrátit veškerou poskytnutou podporu v horentní výši cca 14,8 mil. Kč, když ještě před závěrečným oponentním řízením neměl proč pochybovat o úspěšném administrativním ukončení Projektu. Poskytovatel tak dle žalobce neoprávněně přistoupil k odstoupení od Smlouvy až v momentě, kdy již byly všechny prostředky podpory řádně vynaloženy a účel dotačního projektu byl splněn. Logicky v takovém případě nemá vynaložené (a z části vyplacené dalšímu účastníkovi - VŠCHT) prostředky žalobce už ani možnost vrátit. Bez

ohledu na dosažené výsledky, kde vlastní část plánovaných nákladů žalobce je zcela kryta vyvinutým, patentovaným strojem a následně oceněným soudním znalcem, požaduje poskytovatel vrácení veškeré dotace (včetně části, které byla smluvně poskytnuta spoluřešiteli VŠCHT a kde žádné připomínky k dodaným účetním dokladům neměl a na rozdíl od žalobce žádné další nepožadoval). Plánované komerční využití výsledků Projektu na straně jedné a akutního požadavku na vrácení částky dotace znemožňuje dosažení plánovaného komerčního, finančního přínosu a pokračování aktivní činnosti malé firmy, tj. žalobce.

7. Žalobce také poukázal na to, že prostředky účelové podpory byly z hlediska účelu i rozsahu použity v souladu se Smlouvou. Žalobce v rámci svého podílu na řešení Projektu finančně využil jak plánované vlastní zdroje, tak i předmětnou účelovou podporu. Jde o esenciální náklady, které musely být vynaloženy (nemohly nebyť vynaloženy). K tomu žalobce doložil znalecké posudky oceňující technologie k projektu FV20666 - Znalecký posudek č. 3/23/1411 – Lis na travní folie a Znalecký posudek č. 6/23/1414 – Technologie koacervace a dále i E-mailovou korespondenci z 28. 5. 2021 a 9. 6. 2021.
8. Napadené rozhodnutí považuje žalobce za nezákonné i pokud jde o posouzení platnosti odstoupení od Smlouvy ze dne 05.11.2021. Žalobce trvá na tom, že pokud podle čl. VIII Smlouvy platí, že smluvní strany budou veškeré spory řešit nejprve smírně vzájemnou dohodou a nebude-li dohody dosaženo v přiměřené době, má každá strana právo věc předložit k posouzení příslušnému soudu, pak odstoupení je třeba považovat za předčasné, protože poskytovatel svým postupem na uvedené ustanovení zcela rezignoval. Žalobce v dobré víře v platnost jednotlivých ustanovení Smlouvy předpokládal vyvolání jednání, které bude mít za cíl spory mezi stranami urovnat. Zdůvodnění žalovaného k této námitce v bodě 27 dle názoru žalobce vybízí k nerespektování zásady pacta sunt servanda, když říká, že to sice ujednáno bylo, ale bylo nereálné to realizovat, což ale není pravda.
9. Žalovaný si pak dle žalobce na str. 7 v posledním odstavci protiřečí, když na jednu stranu uvádí, že není oprávněn vyjadřovat se k postupu poskytovatele a jakkoli jej hodnotit či přezkoumávat, avšak na druhé straně má za to, že od Smlouvy bylo odstoupeno platně. Žalobce je toho názoru, že úkolem žalovaného a před ním i správního orgánu prvního stupně rozhodně je přezkoumat tento hlavní akt poskytovatele, od něhož se pak tvrzené porušení rozpočtové kázně odvíjí. Žalobce trval na tom, že Smlouvu neporušil, resp. neporušil ji podstatným způsobem tak, aby následně musel čelit odstoupení od Smlouvy a pro něj fatálním následkům z toho vyplývajícím, tj. vrátit celou částku v několika letech poskytované podpory.
10. V bodě 25 napadeného rozhodnutí je, jak žalobce dále uvedl, bagatelizováno pochybení poskytovatele při vymezení důvodu odstoupení, když dle žalovaného poskytovatel odkazoval omylem na čl. VI odst. 22 namísto čl. VI odst. 21. Subjekt činící odstoupení od Smlouvy je za vymezení důvodu odpovědný a žalobce trval na tom, že čl. VI odst. 21 Smlouvy nikdy neporušil.
11. Dále uvedl, že co se týče konkrétních pochybení z protokolu o kontrole č. 073 a protokolu o kontrole č. 19, tato jsou příliš obecná a nesprávná – rozhodně neznamenající v důsledku odstoupit od Smlouvy se žalobcem. Na výsledky kontroly ostatně žalobce reagoval dopisem ze dne 10. 11. 2021, kde mimo jiné uvedl, že vzorek folie předkládal už při prezentaci v září 2018 v budově VŠCHT. Na žádost dle § 8 písm. c) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád) žalobce reagoval a doložil vše, co bylo vyžadováno. Žalobce

byl proto názoru, že neporušil ustanovení o povinnosti umožnit finanční kontrolu projektu (čl. VI odst. 22). Žalobce trval na tom, že v rozsahu potřebném pro účel Smlouvy dostatečnou finanční kontrolu umožnil.

12. Žalobce dále namítal, že po dobu projektu měl zajištěnu průběžnou kontrolu plnění. Za tím účelem uzavřel Smlouvu s auditorem Ing. V. K., zapsaným v Komoře auditorů pod č. 0307. Auditor posuzoval dodržení podmínek stanovených k plnění Smlouvy, konkrétně:
- ověření průkaznosti vedení oddělené účetní evidence nákladů (výdajů) určených na řešení projektu,
 - ověření správnosti účtování o přijetí a použití poskytnutých finančních prostředků,
 - ověření věcné a časové souvislosti nákladů vyúčtovaných na řešení projektu, způsobilosti v souladu s podmínkami programu,
 - ověření správnosti údajů o čerpání finančních prostředků na řešení projektu uvedených v „Čerpání rozpočtu“,
 - ověření zřízení a vedení samostatného bankovního účtu pro financování projektu účelové podpory,
 - ověření přehledu nákladů na řešení projektu hrazených z účelové podpory, ověření čerpání účelové podpory na základě výpisu z bankovního účtu pro financování projektu z poskytnutých účelových prostředků,
 - ověření interního předpisu upravujícího použití a účtování finančních prostředků určených na řešení projektu a postup při plnění dalších povinností vyplývajících z podmínek programu.
13. Za zásadní žalobce považoval to, že audit skončil vždy se závěrem: „bez výhrad“. Žalobci tak není jasné, o co by se měly opírat jakékoliv další kontroly dokladů, nad rámec toho, co již kontroloval auditor – ve Smlouvě k tomuto chybí jakákoliv specifikace. Žalobce doložil pro představu zprávu auditora za poslední rok 2020.
14. Ze shora uvedených důvodů považoval žalobce za zřejmé, že se namítaných porušení Smlouvy nedopustil nebo se jich minimálně nedopustil v míře předvídané článkem VII odst. 3 Smlouvy, tj. „závažným způsobem“. Dle žalobce by se o takto závažné porušení odůvodňující odstoupení od Smlouvy jednalo např. v případě úplné nečinnosti při finanční kontrole, nedoložení řádného auditu apod. Žalobce trval na tom, že Smlouvu věcně plnil a případná drobná pochybení nemohla dosáhnout intenzity uvedené v čl. VII odst. 3 Smlouvy.
15. Dle čl. VII odst. 3 Smlouvy je poskytovatel oprávněn od Smlouvy odstoupit mimo jiné pokud žalobce závažným způsobem poruší jinou povinnost (vyjma v ustanovení výslovně uvedených) uloženou mu Smlouvou. Z ustanovení plyne, že se k jeho uplatnění vyžaduje porušení povinnosti ve vyšší intenzitě, než je méně závažné porušení povinnosti. Jelikož je sousloví „závažným způsobem“ neurčité, vykládá si jej žalobce v kontextu celého ustanovení a dále v kontextu obecné úpravy odstoupení dle občanského zákoníku.
16. Žalobce vyslovil přesvědčení, že i kdyby došlo k tvrzenému porušení povinností (což dle žalobce nenastalo, jak bylo uvedeno výše), pak taková porušení nedosahují intenzity předvídané čl. VII odst. 3 Smlouvy. Ustanovení totiž uvádí výslovně některá další porušení povinností, konkrétně použití dotace v rozporu s účelem nebo na jiný účel, či závažné

změny v majetkoprávním postavení. Je zřejmé, že jde o ty nejzávažnější představitelné situace, kdy je jasné, že předmět Smlouvy je prakticky znemožněn. V prvním případě jde dokonce o jednání naplňující znaky trestného činu dotačního podvodu podle § 212 trestního zákoníku. Druhým případem je zřejmě myšlena závažná majetková situace typu úpadku ve smyslu insolvenčního zákona, která rovněž logicky významně ohrožuje možnost naplnění Smlouvy. Žalobci vytýkaná porušení Smlouvy se ani vzdáleně neblíží výše uvedeným případům. Je třeba si uvědomit zcela zásadní dopady na činnost žalobce s ohledem na dosavadní plnění, kdy žalobce se několik let plně věnoval výzkumu financovanému z velké části právě prostřednictvím dotace, když požadavek na vrácení dosud vyplacených (a pochopitelně již spotřebovaných) částek ve výši přes 14,8 mil. Kč je pro žalobce naprosto likvidační, donucující ho zahodit tak roky vědeckých prací a výzkumu. I z tohoto pohledu nemůže být pro poskytovatele takto snadné Smlouvu ukončit, jak činí.

17. Žalobce dále posuzoval termín „závažné porušení“ ve světle úpravy § 2002 občanského zákoníku, tedy v porovnání s termínem „porušení smlouvy podstatným způsobem“. Dle tohoto ustanovení je podstatné porušení, takové porušení povinnosti, o němž strana porušující smlouvu již při uzavření smlouvy věděla nebo musela vědět, že by druhá strana smlouvu neuzavřela, pokud by toto porušení předvíдалa. Ani pod tuto definici nelze v odstoupení žalobci vytýkaná porušení Smlouvy podřadit. Jako důkaz žalobce doložil Dopis žalobce ze dne 10.11.2021 a Zprávu nezávislého auditora za r. 2020.
18. Žalobce uzavřel, že z napadeného rozhodnutí ve skutečnosti vyplývá, že žalovaný i správní orgán prvního stupně nekriticky přijali většinu podkladů poskytovatele, aniž by se důsledně zabývali otázkou, zda v daném případě poskytovatel skutečně od Smlouvy platně odstoupil a zda se vůbec žalobce dopustil takových porušení povinností, které odstoupení od Smlouvy připouštějí.

III. Vyjádření žalovaného

19. Žalovaný uvedl, že nesouhlasí s právním názorem žalobce a veškeré jeho námitky považuje za nedůvodné.

Ad A. Nesprávné posouzení platnosti odstoupení od Smlouvy č. 1

20. Žalovaný konstatoval, že skutečně není oprávněn vyjadřovat se k postupu poskytovatele dotace a jakkoliv jej hodnotit či přezkoumávat. Nepřísluší mu tedy ani to, aby hodnotil či přezkoumával, zda v posuzovaném případě poskytovatel dotace měl od smlouvy odstoupit, příp. zda měl postupovat jinak. Posoudit vlastní právní jednání spočívající v odstoupení od smlouvy z hlediska platnosti (tj. z hlediska souladu se Smlouvou č. 1, resp. se zákonem) však nepochybně možné je, a to v režimu předběžné otázky dle ust. § 99 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňového řád“). Dle žalovaného tedy rozhodně není pravdou, že by si protiřečil. Žalovaný dospěl k závěru, že je předmětné odstoupení od smlouvy platné a žalobce byl tedy povinen vyplacenou účelovou podporu vrátit. Jelikož tak žalobce neučinil, dopustil se svým jednáním porušení rozpočtové kázně (v podrobnostech bod [26] napadeného rozhodnutí).
21. Žalobce dle žalovaného dále namítal, že bylo ze strany žalovaného v bodě [25] napadeného rozhodnutí bagatelizováno pochybení poskytovatele při vymezení důvodu odstoupení. Žalovaný k tomu sděluje, že jak uvádí J. Šilhán: „Pokud jde o otázku, zda musejí být důvody odstoupení uvedeny v samotném oznámení, je možno odkázat na ÚS IV. ÚS

182/01: „Bylo-li možné od smlouvy odstoupit, pak uvedení důvodu odstoupení je nepodstatné a není nezbytnou náležitostí takového jednostranného úkonu.“ Tuto povinnost (uvést důvody) by však mohla stanovit smlouva. ... z právní úpravy všeobecná podmínka uvedení důvodu neplyne, zejména pokud by s absencí uvedení důvodu měl být spojován automatický následek neplatnosti nebo dokonce nicotnosti odstoupení. V případě, že mezi stranami nepanuje spor o oprávněnost odstoupení, jde i bez uvedení důvodu v právním jednání o odstoupení platné a účinné.“ Žalovaný tak shrnul, že podmínka uvedení důvodu odstoupení od smlouvy není právní úpravou vyžadována a v posuzovaném případě takový požadavek nevyplývá ani z uzavřené Smlouvy č. 1.

22. V návaznosti na obsah odvolacích námitek se žalovaný v rámci napadeného rozhodnutí vyjádřil k porušení čl. VI odst. 21 Smlouvy č. 1. Další deklarovaná porušení Smlouvy č. 1 žalobce v podaném odvolání nerozporoval, resp. uplatnil pouze obecnou námitku neplatnosti předmětného odstoupení od smlouvy. Jako takovou ji pak žalovaný v napadeném rozhodnutí vypořádal.
23. K porušení čl. VI odst. 21 Smlouvy č. 1 (znemožnění provedení kontroly účetní evidence a čerpání a užití účelové podpory poskytovateli dotace)
24. Žalovaný uvedl, že se uvedeným porušením (a k němu se vztahujícími odvolacími námitkami) zabýval v bodě [28] napadeného rozhodnutí. Z protokolu o kontrole č. 19/21/71400/účel, č. j. MPO 546595/21/71400/98 vyplývá, že žalobce nepředložil požadovanou dokumentaci (oddělenou evidenci nákladů na projekt za rok 2020, výpisy ze samotného bankovního účtu, úhrady nákladů z neveřejných vlastních zdrojů, prvotní doklady k deklarovaným nákladům atd.) prokazující oprávněnost čerpání a použití dotace a neveřejných zdrojů příjemcem (ani dalším účastníkem projektu) za rok 2020. Tuto dokumentaci nepředložil ani na základě písemné žádosti, která mu byla předána dne 20. 7. 2021. Uložený termín k předložení dokumentace tedy příjemce nesplnil, požadovanou dokumentaci nedoložil a tím neumožnil provedení kontroly účetní evidence prokazující vynaložení uznaných nákladů a užití účelové podpory za rok 2020. Prosté tvrzení žalobce, že „v rozsahu potřebném pro účely smlouvy dostatečnou finanční kontrolu umožnil“ nemůže ničeho změnit na závěru žalovaného, že žalobce v rozporu s čl. VI odst. 21 Smlouvy č. 3 znemožnil poskytovateli dotace kontrolu účetní evidence a čerpání a užití účelové podpory.
25. K porušení čl. VI odst. 5 Smlouvy č. 1 a čl. V odst. 2 Smlouvy čl. 1 (neprokázání vedení samostatné účetní evidence a neprokázání, že náklady, na které čerpal dotaci, jsou skutečně uznatelnými náklady ve smyslu čl. VI. odst. 2 Smlouvy č. 1)
26. Žalobce v žalobě ve vztahu k tomuto porušení poukazuje především na zprávy auditora Ing. V. K. (sjednán žalobcem) za jednotlivé roky, kde bylo plnění všech těchto povinností kontrolováno, a to vždy s výsledkem „bez výhrad“. Jak však vyplývá ze správního spisu, závěry Ing. V. K. byly na základě výsledků provedené kontroly oprávněně zpochybněny (k tomu rovněž viz bod [29] napadeného rozhodnutí a zpráva o daňové kontrole č. j. 1274627/22/2700-31472-602623).
27. Žalovaný proto trval na svém právním názoru, že žalobce nejen že se konstatovaných porušení povinností vyplývajících ze Smlouvy č. 1 dopustil, ale jednalo se o porušení závažná a navíc opakovaná, která zakládala právo poskytovatele dotace od Smlouvy č. 1 odstoupit dle jejího čl. VII odst. 3.

28. Pokud žalobce apeloval na výklad čl. VII odst. 3 Smlouvy č. 1 v kontextu tohoto ustanovení, žalovaný odkázal na čl. VII odst. 12 Smlouvy č. 1, kde je uvedeno, že: „*V případě, kdy příjemce poruší jakýkoliv svůj závazek dle Smlouvy, je poskytovatel oprávněn na základě písemného upozornění pozastavit příjemci poskytování účelové podpory, a to až do doby, než dojde ze strany příjemce ke splnění všech jeho smluvních povinností. ...*“ Z uvedeného žalovaný dovedl zřejmý důraz poskytovatele na plnění veškerých povinností vyplývajících ze Smlouvy č. 1, přičemž každé jednotlivé povinnosti z této smlouvy vyplývající je přikládán zásadní význam, protože je možné v důsledku jejího nesplnění příjemci poskytování účelové podpory pozastavit. Pokud tedy docházelo k vícečetnému porušování povinností vyplývajících ze Smlouvy č. 1, a to navíc opakovaně, lze jen stěží dle žalobce považovat za překvapivé, že poskytovatel dotace takové porušení vyhodnotil jako závažná a přistoupil k odstoupení od Smlouvy č. 1 dle čl. VII odst. 3 Smlouvy č. 1.
29. K argumentaci žalobce, že je třeba čl. VII odst. 3 Smlouvy č. 1 vykládat v souladu s ust. § 2002 občanského zákoníku, žalovaný uvedl, že ust. § 2001 občanského zákoníku jasně stanoví, že od smlouvy lze odstoupit, ujedná-li si to strany, nebo stanoví-li tak zákon. Ust. § 2002 pak upravuje situaci, kdy lze od smlouvy odstoupit ze zákona, přičemž v tomto případě se jedná o odstoupení od smlouvy z důvodu porušení smlouvy podstatným způsobem. Zde se však o odstoupení od smlouvy, které vyplývá ze zákona, nejedná. Naopak se jedná o situaci, kdy poskytovatel dotace jednoznačně využil svého práva odstoupit od smlouvy na základě ujednání stran – tato možnost odstoupení od smlouvy tedy vyplývá ze Smlouvy č. 1. Mantinelem pro smluvní úpravu odstoupení od smlouvy jsou přitom v zásadě pouze obecné korektivy.
30. Žalovaný dodal, že pokud by připustil možnost využití analogie s podstatným porušením smlouvy dle § 2002 občanského zákoníku při výkladu pojmu „závažné porušení“ obsaženého v čl. VII odst. 3 Smlouvy č. 1, bylo by závažným porušením takové porušení povinností, o němž strana porušující smlouvu již při uzavření smlouvy věděla nebo musela vědět, že by druhá strana smlouvu neuzavřela, pokud by toto porušení předvídala. S ohledem na podstatu konstatovaných porušení povinností vyplývajících ze Smlouvy č. 1 žalovaný uzavřel, že poskytovatel dotace by s žalobcem Smlouvu č. 1 uzavřel jen stěží, věděl-li by, že se žalobce dopustí tak závažných pochybení, jako je např. neumožnění provedení kontroly ve smyslu čl. VI. odst. 21 Smlouvy č. 1.

Ad B. Nedodržení postupu předvídaného čl. VIII Smlouvy č. 1

31. Žalobce dovozuje neplatnost odstoupení od smlouvy též nedodržením postupu dle čl. VIII Smlouvy č. 1, kde je stanoveno, že: „*Všecké spory mezi smluvními stranami vyplývající nebo související se ustanoveními Smlouvy budou řešeny vždy nejprve smírně vzájemnou dohodou. Nebude-li smírného řešení dosaženo v přiměřené době, bude mít kterákoliv ze smluvních stran právo předložit spornou záležitost k rozhodnutí místně příslušnému soudu České republiky.*“ Žalobce nesouhlasí s argumentací žalovaného uvedenou v bodě 27 napadeného rozhodnutí s tím, že tato údajně vybízí k nedodržování zásady pacta sunt servanda. Žalovaný se s tímto tvrzením neztotožnil. Není totiž pravdou, že by žalovaný jakkoliv naznačoval, že ustanovení Smlouvy č. 1 nemají být dodržována. Právě naopak. Žalovaný pouze konstatoval, že si lze stěžít představit řešení smírnou cestou za daných okolností. Podstatné je, že čl. VIII Smlouvy č. 1 není nijak diskvalifikována možnost poskytovatele dotace od Smlouvy č. 1 odstoupit. Toto ustanovení míří na to, že potenciální spory (např. tedy spor o platnost odstoupení od smlouvy) mají být řešeny dohodou přednostně před jejich řešením před soudem. Nadto žalovaný uvedl, že ačkoliv se žalobce nyní domáhá aplikace zásady pacta sunt servanda, byl to právě on, kdo své povinnosti vyplývající ze Smlouvy č. 3 nedodržel, nikoliv poskytovatel dotace.

Ad C. Znalecké posudky

32. Žalovaný uvedl, že se k žalobcem doloženým znaleckým posudkům nemůže vyjádřit, neboť je nemá k dispozici. V návaznosti na tvrzení žalobce v žalobě, tj. že znaleckými posudky zamýšlí prokázat, že prostředky účelové podpory byly z hlediska účelu i rozsahu použity v souladu se Smlouvou č. 1, však žalovaný konstatoval, že má za to, že těžiště sporu leží zcela jinde. Žalobci bylo vytýkáno závažné porušení jiných povinností uložených mu Smlouvou č. 1, nikoliv využití prostředků účelové podpory v rozporu s účelem, nebo na jiný účel, než na který mu byla ve smyslu Smlouvy poskytnuta. V tomto kontextu žalovaný rovněž připomenul, že nelze opomenout obecný právní názor, dle kterého má těžiště dokazování probíhat před správními orgány, přičemž správnímu soudu, jakkoliv je formálně oprávněn dokazování provádět rovněž, přísluší v rámci soudního přezkumu správního rozhodnutí posoudit, zda správní orgán provedl dokazování v potřebném rozsahu, tedy zda si opatřil dostatečné podklady pro rozhodnutí tak, aby mohl řádně usuzovat na skutkové i právní otázky, které pro své rozhodnutí potřebuje zodpovědět; a tedy, dle nějž je úloha správního soudu primárně přezkumná.

IV. Jednání před soudem

33. Při jednání konaném dne 28. 8. 2024 žalobce soudu předložil usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ve věci žaloby na určení trvání smluv (usnesení ze dne 1. 11. 2023, č.j. 77 C 88/2023 – 72). Pověřený pracovník žalovaného odkázal na písemné vyjádření k žalobě.
34. Následně bylo jednání odročeno a poté usnesením přerušeno, neboť v průběhu řízení bylo zjištěno, že se žalobce domáhal u příslušných orgánů (zprvu byla podána žaloba u soudu) určení, že smlouvy o poskytnutí účelové podpory na realizaci projektů ev. č. FV 30300 s názvem „Získávání a využití rostlinných látek s účinky proti stresovým a jiným neurodegenerativním chorobám“ a ev. č. FV 40252 s názvem „Vývoj zařízení a postupu pro tvorbu mikročástic pomocí superkritického antisolventu“ trvají. Krajský soud tedy považoval za důvodné vyčkat, až příslušný správní orgán o návrhu rozhodne, proto řízení přerušil.

35. K jednání konaném dne 12. 6. 2025 se žalobce nedostavil, bylo jednáno v jeho nepřítomnosti. Dále bylo vyhlášeno usnesení o pokračování v řízení. Předsedkyně senátu konstatovala, že odpadly důvody pro přerušení řízení, neboť příslušný správní orgán, v daném případě ministr průmyslu a obchodu, vydal dne 6. 5. 2025 rozhodnutí č.j. MPO 47504/2025, jímž nevyhověl návrhu na určení trvání smluv a odstoupení od smluv potvrdil jako oprávněné. Obsah uvedeného rozhodnutí pak byl k důkazu konstatován. Žalovaný odkázal na svoje vyjádření k žalobě a k provedenému důkazu neměl připomínky.

V. Přezkoumání věci krajským soudem

36. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále je „s. ř. s.“) a usoudil následovně.
37. Z obsahu správního spisu krajský soud zjistil, že žalobci byly Ministerstvem průmyslu a obchodu (dále také „MPO“) na základě Smlouvy č. FV20666 o poskytnutí účelové podpory na řešení projektu formou dotace z výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace ze dne 11. 7. 2017, ve znění Dodatku č. 1/2018 ze dne 9. 4. 2018 (dále také „Smlouva č. 1“), uzavřené dle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, v rozhodném znění (dále jen „zákon č. 130/2002 Sb.“), poskytnuty peněžní prostředky z programu TRIO ze státního rozpočtu v celkové výši 14 846 925 Kč na realizaci projektu ev. č. FV20666 s názvem „Rozšíření výzkumu – Bioremediační a bioaktivní folie“ (dále jen „Projekt č. 1“ či jen „projekt“), a to pro období let 2017 - 2020. MPO poskytlo žalobci účelovou podporu z programu TRIO v celkové výši 14 846 925,00 Kč, z toho částka ve výši 2 356 025 Kč byla připsána na bankovní účet příjemce dotace dne 26.7. 2017, částka ve výši 4 154 463 Kč byla připsána dne 30. 4. 2018, částka ve výši 4 186 735 Kč byla připsána dne 21. 3. 2019 a částka ve výši 4 149 702 Kč byla připsána dne 30. 3. 2020. Dle čl. II Smlouvy č. 1 se na řešení Projektu č. 1 spolu s příjemcem podpory podílela i Vysoká škola chemickotechnologická v Praze (dále jen „VŠCHT“). Jak bylo správcem daně ověřeno v rámci kontroly, MPO poskytlo příjemci dotace prostředky v celkové výši 14 846 925 Kč, z toho částka ve výši 8 414 983,00 Kč měla být použita na vlastní náklady projektu č. 1 a částka ve výši 6 431 942,00 Kč měla být převedena na bankovní účet VŠCHT.
38. Dále krajský soud zjistil, že dne 11. 4. 2022 zahájil v souladu s § 87 odst. 1 daňového řádu správce daně u žalobce daňovou kontrolu za účelem zjištění skutečností rozhodných pro správné zjištění a případné stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně dle § 44 a § 44a zákona o rozpočtových pravidlech, u peněžních prostředků poskytnutých MPO ze státního na základě Smlouvy č. 1. Rozsah daňové kontroly byl uveden v podnětu MPO zn. MPO 638148/2021, evidovaném u správce daně dne 17. 12. 2021 pod č. j. 1935390/21 (dále jen „Podnět č. 1“). K tomu žalovaný dodal, že správce daně zahájil již dne 24. 8. 2020 daňovou kontrolu z vlastní vyhledávací činnosti za účelem zjištění skutečností rozhodných pro správné zjištění a případné stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně dle § 44 a § 44a zákona o rozpočtových pravidlech u peněžních prostředků poskytnutých MPO ze státního rozpočtu na základě Smlouvy č. 1 (dále jen „daňová kontrola č. 1“).
39. Krajský soud posoudil výsledky kontrolního zjištění včetně postupu správce daně a potažmo žalovaného v daňovém řízení a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.

40. Ve shodě s názorem žalovaného krajský soud zjistil, že z protokolu o kontrole č. 19/21/71400/, provedené MPO, vyplynuly následující skutečnosti:

Příjemce podpory

- porušil podmínku čl. VI odst. 21 Smlouvy č. 1, když neumožnil poskytovateli provedení finanční kontroly projektu,
 - dále neprokázal vedení samostatné účetní evidence o uznaných nákladech dle čl. VI odst. 5 Smlouvy č. 1 a nebyl schopen doložit své vykonané činnosti na projektu,
 - nebyl schopen prokázat, že náklady, na které čerpal dotaci, jsou skutečně uznatelnými náklady projektu ve smyslu čl. V odst. 2 Smlouvy č. 1, čímž se dopustil opakovaného závažného porušení Smlouvy č. 1.
41. Lze tak konstatovat, že poskytovatel důvodně, na základě uvedených pochybení příjemce účelové podpory v souladu s čl. VII odst. 3, od Smlouvy č. 1 odstoupil. Oznámení o odstoupení od Smlouvy č. 1 č. j. MPO 623678/21/71400 bylo doručeno příjemci dotace dne 5. 11. 2021, a na jejím základě poskytovatel v souladu s čl. VII odst. 5 Smlouvy č. 1 požadoval navrácení dosud vyplacené částky účelové podpory v celkové výši 14 845 925 Kč do 6. 12. 2021 na účet poskytovatele. Příjemce podpory však do dne odeslání podnětu peněžní prostředky poskytovateli nevrátil. Byť poskytovatel uvedl ve výzvě k vrácení částku ve výši 14 845 925 Kč, ve výzvě k vrácení však požadoval navrácení celkové vyplacené účelové podpory za dobu řešení projektu.
42. Pokud tedy správce daně a potažmo žalovaný následně uzavřeli, že porušením povinnosti vrátit částku poskytnuté podpory ve stanoveném termínu (tedy do 6. 12. 2021) došlo ve smyslu § 3 písm. f) zákona o rozpočtových pravidlech k zadržení poskytnutých peněžních prostředků a tím dle § 44 odst. 1 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlech k porušení rozpočtové kázně, lze takový závěr považovat za zákonný. Správce daně navíc u poskytovatele ověřoval, zda nedošlo k dodatečnému vrácení dotace či její části, avšak z odpovědi zaevidované u správce daně pod č. j. 1169222/22 dne 11. 5. 2022 vyplývá, že žádné prostředky do 11. 5. 2022 nebyly vráceny.
43. Krajský soud, stejně jako žalovaný, dospěl k závěru, že při stanovení výše odvodu postupoval správce daně dle § 44a odst. 4 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlech, když stanovil odvod v částce, v jaké byla porušena rozpočtová kázeň, tj. ve výši 14 846 925 Kč.
44. Na základě shora prezentovaných skutkových okolností lze nepochybně konstatovat, že žalovaný v souladu se zákonem kvalifikoval odstoupení od smlouvy poskytovatelem dotace jako platné. Důvody takového postupu náležitě odůvodnil a krajský soud na takto vyslovené závěry v plném rozsahu odkazuje.
45. Dále krajský soud považuje za nepochybné, že byl žalobce povinen předmětné prostředky dalším účastníkům převést do 30 dnů ode dne doručení dotace, což opakovaně neučinil. Dopustil se tak porušení smlouvy. Vzniklo tak právo poskytovatele dotace od Smlouvy č. 1 odstoupit dle jejího čl. VII odst. 3.
46. Žalobce rovněž odkazuje na nedodržení postupu předvídaného čl. VIII Smlouvy č. 1, dle něhož „*Veškeré spory mezi smluvními stranami vyplývající nebo související se ustanoveními Smlouvy budou řešeny vždy nejprve smírně vzájemnou dohodou. Nebude-li smírného řešení dosaženo v přiměřené době, bude mít kterákoliv ze smluvních stran právo předložit spornou záležitost k rozhodnutí místně příslušnému soudu České republiky.*“ V projednávané věci však

bylo najisto postaveno, že poté, co bylo zákonně od smlouvy odstoupeno, vznikla žalobci povinnost částku poskytnuté účelové podpory vrátit. Jelikož tak neučinil, postupoval správce daně v souladu s ust. § 44 a § 44a zákona o rozpočtových pravidlech a stanovil odvod v částce, v jaké byla porušena rozpočtová kázeň. Takový postup je striktně vymezen zákonem a tudíž nepřipouští, aby poskytovatel dotace zvolil jakýkoliv jiný postup, který by byl eventuálně mezi smluvními stranami dojednán.

47. Na základě shora nastíněného právního hodnocení postupu správce daně a žalovaného při stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně a vysloveného závěru, dle něhož došlo ze strany žalobce k zadržení poskytnutých prostředků a tím dle § 44 odst. 1 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlech k porušení rozpočtové kázně, neshledává již krajský soud důvod k provedení důkazu znaleckým posudkem oceňujícím technologii k projektu FV 20666, č. 3/23/1411 a č. 6/23/1414. Rovněž tak závěry ze zprávy auditora Ing. Václava Koutníka nemohou skutkový stav shora prezentovaný včetně uvedených důkazů jakkoliv vyvrátit. Je totiž nutno podotknout, že zpráva auditora byla na základě výsledků provedené kontroly oprávněně zpochybněna (k tomu rovněž viz bod 27 napadeného rozhodnutí a str. 6 zprávy o daňové kontrole č. j. 1274627/22/2700-31472-602623).
48. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné, a proto žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
49. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu proto nevzniklo. Ze spisu nevyplývalo, že by žalovanému náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti vznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 19. června 2025

Za správnost vyhotovení: R. V.

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu